

چالش سیاست پولی ایالات متحد

بهره در آمریکا به کدام سو می رود؟

بحران بازار اعتباری مسکن و تورم، سیاست نرخ بهره را در ایالات متحد با چالش روبه‌رو ساخته‌اند؛ یکی کاهش و دیگری افزایش بهره را می‌طلبند.

در روز چهارشنبه ۳۱ اکتبر، بانک مرکزی آمریکا بالاخره خبری را به بازارهای مالی داد که آنها مدت‌ها انتظارش را می‌کشیدند: کاهش ۰/۲۵ درصدی نرخ بهره کوتاه‌مدت بین بانکی و رساندن آن به ۴/۵ درصد. گفتنی است، با وجود مشکلات فراوان در این راه، بالاخره بن‌برنانکی و همکاری‌اش در بانک مرکزی دست به انجام این کار زدند تا اقتصاد آمریکا از منابع مالی ارزان‌تری بهره‌مند شود.

درک منطق پشت این کار ساده است. اگر چه ممکن است بازارهای مالی و اعتباری مسکن همانند اواخر تابستان مشوش نباشند، اما هنوز هم شکنندگی و مخاطرات خود را حفظ کرده‌اند.

بحران موازی مسکن هم چشم‌انداز اقتصاد را بیش از گذشته تیره کرده است. افت قیمت‌ها، موجب کاهش ساخت و ساز شده است. آمارها نشان می‌دهند، قیمت متوسط مسکن در ۲۰ شهر بزرگ آمریکا طی ماه اوت امسال نسبت به سال گذشته، ۴ درصد کاهش یافته است. شاخص میزان رضایتمندی مشتری نیز برای سومین ماه متوالی در اکتبر کاهش یافته و به پایین‌ترین حد خود در دو سال اخیر رسیده است.

در این میان، اگر افزایش شدید قیمت نفت را به این معجون بیفزایید، متوجه کاهش شدید خرید توسط مردم و کاهش رشد اقتصادی آمریکا خواهید شد. هر چند هنوز هم به نظر می‌رسد نرخ تورم، کاملاً تحت کنترل فدرال رزرو قرار دارد که در فصل سوم امسال ۱/۸ درصد بوده است.

با تمام این اوصاف، این عمل بانک مرکزی با اعتراضاتی هم مواجه شده است. ریسک اول این تصمیم مربوط به استقلال فدرال رزرو است. رفتار اخیر بانک مرکزی به طور غیر مستقیم نشان می‌دهد، تصمیمات سران آن، همسو با تمایلات سرمایه‌گذاران بازارهای مالی است. یعنی وقتی وال استریت و بزرگان آن خواستار کاهش نرخ‌های بهره هستند، بانک مرکزی دقیقاً همان کار را انجام می‌دهد و این امر، استقلال بانک را زیر سؤال می‌برد. گفته می‌شود گرین اسپن یا رییس با اراده سابق فدرال رزرو، جای خود را به «بن تأثیرپذیر» داده است. اما ریسک دوم در آن است که متخصصان بانک مرکزی، توجهی بیش از حد به ضعف‌های بازار مسکن دارند و خطر تورم را جدی نمی‌گیرند. ولی با وجود مشکلات پیش آمده، هنوز هم اقتصاد آمریکا خاصیت جهشی خود را حفظ کرده است. آخرین گزارش اقتصادی فصل سوم امسال،

رشد ۳/۹ درصدی را بین ماه‌های ژوئیه تا سپتامبر برای اقتصاد آمریکا برآورد کرده که این تداوم، بیشتر به خاطر موفقیت صادرات بوده است.

هر چند ارقام خوب نرخ تورم ممکن است فشارهای قیمتی را چندان آشکار نسازند، اما با توجه به وضع جهانی قیمت‌های نفت و کاهش ارزش دلار، به هر صورت باید منتظر افزایش تورم باشیم.

گفتنی است، مسئولان بانک مرکزی به خوبی از این موضوع مطلع می‌باشند، چرا که در بیانیه خود برای کاهش نرخ بهره آورده‌اند: «ریسک‌های رشد تورم تقریباً با ریسک کاهش رشد اقتصادی در تعادل هستند.» در واقع،

می‌توان گفت که از این پس، نرخ بهره به راحتی کاهش نمی‌یابد، ولی اگر ضعف دلار را هم به ماجرا بیفزایید، جهت سیاست پولی، سردرگم‌تر خواهد شد. ■

رقابت تنگاتنگ ۲۰۰۸

سنگاپور در سال آینده، رقابتی‌ترین کشور منطقه آسیا خواهد بود.

دوم تا پنجم جدول رقابت‌پذیری را به خود اختصاص داده‌اند.

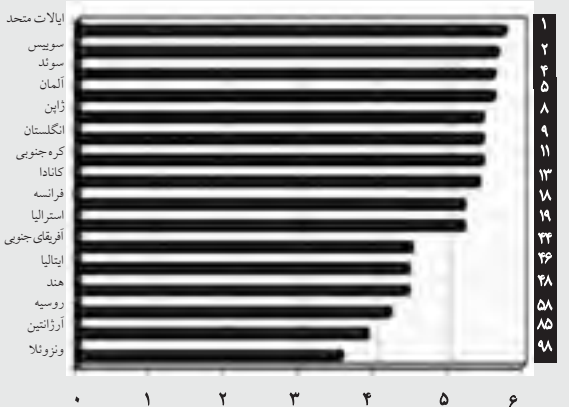
گفتنی است، کشورهای سنگاپور با رتبه ۷، ژاپن با رتبه ۸ و کره جنوبی با رتبه ۱۱ از اقتصادهای رقابتی در منطقه آسیا برخوردارند. در میان سایر کشورهای آسیا، چین به دلیل داشتن نظام مالی ضعیف و ناکارا، رتبه ۳۴ را کسب کرده و کشور هند به دلیل انعطاف‌ناپذیری بازار کار، رتبه ۴۸ را به خود اختصاص داده است. ■

بر اساس پیش‌بینی گزارش رقابت جهانی منتشر شده توسط اجلاس اقتصادی جهان، آمریکا به دلیل داشتن شرکت‌های خلاق، بازار سرمایه کارا و همچنین نیروی کار انعطاف‌پذیر و کارآمد، به رقابتی‌ترین اقتصاد جهان در سال ۲۰۰۸ تبدیل خواهد شد. در این گزارش، رقابت‌پذیری ۱۳۱ کشور بر اساس ۱۲ شاخص از جمله: کیفیت سازمان‌ها، زیرساخت‌های اقتصادی، ابداع و نوآوری شرکت‌ها و ثبات اقتصادی برآورد شده است. کشور آمریکا با

کسب امتیاز ۵/۶۷ در صدر قرار دارد و چاد با امتیاز ۲/۷۸، آخرین جایگاه را به خود اختصاص داده است که نشان‌دهنده عدم انعطاف‌پذیری بازار کار، ضعف آموزش ابتدایی و سطح پایین تکنولوژی در این کشور می‌باشد. لازم به ذکر است، کشورمان ایران در این گزارش مورد بررسی قرار نگرفته است. براساس دیگر نتایج این گزارش، کشورهای سوئیس، دانمارک، سوئد و آلمان با کسب بالاترین امتیاز در شاخص زیر ساخت‌های اقتصادی کشورشان، رتبه‌های

رقابت اقتصادها

شاخص امتیاز، ۲۰۰۷ - ۲۰۰۸

استخراج: واحد تحقیقات ماهنامه «اقتصاد ایران» از بانک جهانی و اکونومیست.